

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 22-11-2021 r.

VII.6060.62.2021.CW

**Pan
Łukasz Kmita
Wojewoda Małopolski
Małopolski Urząd Wojewódzki
w Krakowie
ePUAP**

Szanowny Panie Wojewodo,

dziękuję uprzejmie za wyjaśnienia udzielone Rzecznikowi pismem z dnia 12 listopada 2021 roku. Jednocześnie, w nawiązaniu do jego treści proszę uprzejmie o udostępnienie Rzecznikowi kopii pisma skierowanego do władz jednostek samorządu terytorialnego, o którym Pani wspomina. Zapoznanie się z dokładną treścią tego dokumentu jest konieczne do zakończenia postępowania prowadzonego przez Rzecznika w sprawie wniosku indywidualnego dotyczącego działań władz gminy Bobowa.

Jednocześnie – po zapoznaniu się z treścią przedstawionych wyjaśnień – pragnę jeszcze raz wyraźnie podkreślić, że Rzecznik nie podważa nadzwyczajnego charakteru sytuacji i problemów związanych z niepewnością prawną oraz trudnościami technicznymi, z jakimi mierzyły się organy jednostek samorządu terytorialnego w 2020 roku w związku z pojawieniem się epidemii COVID-19. Zadaniem Rzecznika Praw Obywatelskich, zgodnie z art. 208 ust. 1 Konstytucji RP, jest jednakże stanie na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji RP oraz w innych aktach normatywnych. Kluczową rolę z punktu widzenia praw obywatelskich pełni z kolei wskazana w art. 7 Konstytucji RP zasada legalizmu. W związku z tym należało uznać, że zarówno brak transmisji obrad Rady Miejskiej w Bobowej w okresie od marca 2020 r. aż do maja 2021 r., jak i wystosowanie

bez odpowiedniej podstawy prawnej przez ówczesnego Wojewodę Małopolskiego wystąpienia z dnia 25 marca 2020 r., doprowadziło do naruszenia prawa obywateli do informacji o działalności kolegialnych organów władzy publicznej (art. 61 Konstytucji RP) oraz przewidzianego *explicite* obowiązku zapewnienia dostępu do transmisji ich obrad, o którym mowa w art. 20 ust. 1b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372).

O ile krótkotrwałe problemy z realizacją tego obowiązku i brak podejmowania konkretnych działań nadzorczych mogły być – choć jedynie z perspektywy czysto pragmatycznej – uzasadnione i zrozumiałe, **o tyle długotrwała pobłażliwość w tym zakresie nie może być aprobowana.**

Z analiz prowadzonych w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich wynika, że wiele jednostek samorządu terytorialnego w początkowym okresie epidemii COVID-19 miało trudności z natychmiastowym zapewnieniem warunków zdalnego trybu obradowania, które w pełni realizowałyby wszystkie wymagania dotyczące jawności. Z pewnością stwierdzić można jednak na tle sygnalizowanych Rzecznikowi sytuacji, że ponad roczny okres stanowił wystarczający czas na wyposażenie w odpowiednie środki techniczne, które pozwalałyby na transmisję obrad. Uzasadnienie przedstawione Rzecznikowi przez Burmistrza Bobowej wskazujące, że wybrane przez samorząd narzędzie Google Meet nie pozwalało na transmisję jest nie do zaakceptowania. To bowiem na organie spoczywał obowiązek wyboru takiego narzędzia, które realizowałaby określone prawnie wymogi. Nie była to przy tym okoliczność zewnętrzna, na którą organ nie miał wpływu, i która usprawiedliwiałaby tego rodzaju naruszenie.

Zadanie zapewnienia zgodności z prawem działań podejmowanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego jest zadaniem wojewodów przewidzianym w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem, zadaniem wojewody jest dokonywanie kontroli działań samorządu pod względem legalności. W ramach tak określonej kompetencji nie mieści się stanowisko ówczesnego Wojewody Małopolskiego zawarte w piśmie z dnia 25 marca 2021 roku. Nie znajdowało ono bowiem podstawy w obowiązującym prawie, a ponadto usankcjonowało niezgodną z tym prawem praktykę

samorządów, powodując *de facto* uchylenie stosowania przepisu art. 20b ustawy o samorządzie gminnym.

Biorąc pod uwagę powyższe, działając na podstawie art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), Rzecznik stwierdził w tej sprawie naruszenia konstytucyjnego prawa do informacji o działalności kolegialnych organów jednostek samorządu (art. 61 Konstytucji RP) oraz zasady legalizmu.

Stwierdzenie to odnosi się przy tym zarówno do działań władz gminy Bobowa, jak i działań Wojewody Małopolskiego w zakresie dotyczącym pisma z dnia 25 marca 2020 roku. Wyrażam nadzieję, że wskazane przez Rzecznika uwagi dotyczące niniejszej sprawy zostaną uwzględnione i przyczynią się do lepszego przeciwdziałania tego rodzaju naruszeniom w przyszłości.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Pan Mariusz Kamiński

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

ePUAP

Pan

Wacław Ligęza

Burmistrz Gminy Bobowa

ePUAP

Pani
Małgorzata Molendowicz
Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Bobowej
ePUAP